

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Tornion kaupungilla on intressi edistää alueen koulutuksen, elinkeinoelämän, työvoimapalvelujen sekä kunnallisten palvelujen tiivistä yhteistyötä kaupungin ja sen lähialueiden elinvoiman kehittämiseksi.

Tornion kaupunki pitää tärkeänä, että uudistettava lainsäädäntö tunnistaa ammatillisen koulutuksen merkityksen TE2024-uudistuksessa erityisesti osaamisen päivittämisessä.

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

Tornion kaupunki kannattaa hallituksen esityksen sisältävää ehdotusta ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluksi. Kokeiluun tulee valita lähtökohdiltaan erilaisia monialaisia koulutuksen järjestäjiä eri puolilta maata. Valinnassa tulee tunnistaa vahvojen teollisuuspaikkakuntien tarpeet päästä kokeilemaan joustavampaa toiminnanohjausta seutukaupunkien koulutuksen järjestäjien ja opetus- ja kulttuuriministeriön kesken.

Järjestämislupamenettelyä on tarpeen keventää, sillä nykyinen on jäykkä ja hallinnollisesti raskas, eikä se anna riittäviä mahdollisuuksia reagoida joustavasti ja nopeasti alueen osaamistarpeiden muutoksiin.

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

Rahoitusmalli ei ota huomioon alueellisia erityispiirteitä ja työllistymistä Ruotsiin tai Norjaan. Huomioimatta jää esimerkiksi elinkeinojen kehitysnäkymiä, pitkät välimatkat, raja-alue, korkea työllisyysaste ja luonnon olosuhteet. Hallitusohjelman mukainen Pohjoinen ohjelma on käynnistynyt ja siihen liittyy keskeisenä osana osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen. Pohjoinen ohjelma kytkeytyy globaaleihin muutostekijöihin, joissa Lappi on merkittävässä roolissa vihreän siirtymän edistämisessä, huoltovarmuudessa ja sotilaallisen liikkuvuuden varmistamisessa. Vihreän siirtymän investointipotentiaali pohjoisessa Suomessa on 76Mrd€. Meri-Lappi on koko Suomelle merkittävä ja kasvaa edelleen vihreän siirtymän teollisuudessa. Suomen, Ruotsin ja Norjan Lapin työvoimatarpeitten näkymä on valtava ja kasvattaa koulutustarjonnan laaja-alaista ja joustavaa

tarjontaa. Suomalaisia yrityksiä toimii myös muissa Pohjoismaissa ja ne työllistävät nimenomaan ammatillisen koulutuksen suorittaneita. Alueelliset erityispiirteet vaikuttavat merkittävästi paitsi odotuksiin joustavista ja monipuolisista koulutusmahdollisuuksista kuin myös koulutuksen järjestämisen kustannuksiin, esimerkiksi pienten ja kalliiden yksiköiden ja toteutusten ylläpitämisessä.

Kustannusryhmien muutoksia tulee palauttaa ennalleen. Kertoimien määrittelyssä on ongelmia, kun ne jättävät ulkopuolelle keskeisiä tekijöitä. Useilla koulutusaloilla opetuksen järjestäminen vaatii merkittäviä puitteita esimerkiksi kiinteistöjen osalta, jotka kirjautuvat Opetushallituksen ohjeen mukaan järjestäjän kustannuksiin, eivätkä siten näy koulutusalan kustannuksissa, josta kertoimet on määritelty. Yksi esimerkki on luonnonvara-ala esim. maaseutualan perustutkinto, jonka kori laskee korista 4 koriin 3. Kyseessä olevan tutkinnon kustannuspohjissa ei ole mukana maaseutualan koulutukselle välttämättömät oppimisympäristöt, kuten navetat, pellot ja muu infra. Kyseessä on huoltovarmuuden kannalta tärkeä ala, ja jos ko. alan tutkintojen rahoitusta leikataan esityksen mukaisesti, vaikuttaa se negatiivisesti luonnonvara-alan koulutuksen järjestämismahdollisuuksiin. Luonnonvara-alojen kustannuskorimuutokset tulee peruuttaa.

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

Oppimisen tuessa yhteistyö opetus- ja ohjaushenkilöstön sekä opiskeluhoillon kanssa on keskeistä. Riittävän oppimisen tuen tarjoaminen vaatii riittävästi resursseja, mikä on huomioitava rahoituksessa.

Tilaukoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

-

Kujala Jukka
Tornion kaupunki